

Sygn. akt II Cz 422/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesława Buczek - Markowska (spr.)

Sędziowie: SO Sławomir Krajewski

SO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2014 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. N.

z udziałem (...) Business Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. oraz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o wpis ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu oraz wpis zakazu zbywania i obciążania prawa użytkowania wieczystego nieruchomości

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2013 r., (...)nr (...)

postanawia

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 422/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wniosek odrzucił (pkt 1) i zwrócił uiszczoną kwotę 120 zł tytułem opłaty od wniosku o wpis (pkt 2).

W uzasadnieniu sąd podniósł, iż wnioskiem z dnia 8 sierpnia 2013 r., (...)J. N. na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16.07.2013 r. (sygn. VIII 278/13), wniósł o wpis w dziale III księgi wieczystej nr (...)ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu w przedmiocie stwierdzenia nieistnienia bądź nieważności uchwały nr 1 zgromadzenia wspólników (...) Business Park sp. z o.o. w S. z dnia 10 kwietnia 2012 r. dotyczącej wyrażenia zgody na zbycie tej nieruchomości oraz ustanowionego zakazu zbycia i zakazu obciążania prawa wieczystego użytkowania nieruchomości wraz z budynkami opisanymi w niniejszej księdze wieczystej.

Postanowieniem z dnia 30 września 2013 r. referendarz sądowy odrzucił przedmiotowy wniosek. W uzasadnieniu wskazał, że zawarte we wniosku żądanie wnioskodawcy jest przedmiotowo i podmiotowo tożsame z żądaniem zgłoszonym we wniosku z dnia 25 lipca 2013 r. zarejestrowanym pod numerem (...)(...).

Na powyższe orzeczenie referendarza wnioskodawca złożył skargę. Sąd Rejonowy zważył, iż zgodnie z treścią art. 398²² k.p.c. w razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego (które nie jest wpisem) traci moc, a sąd rozpoznaje sprawę jako sąd pierwszej instancji.

Dalej sąd zauważył, że zgodnie z treścią art. 2 § 2 i art. 147 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.) referendarze mogą wykonywać czynności w zakresie ochrony prawnej, a w szczególności w sprawach związanych z prowadzeniem ksiąg wieczystych. Na podstawie zaś art. 509¹ § 1 k.p.c. referendarz ma kompetencje do dokonywania czynności w sprawach o wpis w księdze wieczystej. Art. 23 ustawy o księgach wieczystych i hipotece stanowi z kolei, że wszelkie czynności sądu w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych mogą wykonywać referendarze sądowi. Referendarze sądowi mogą wykonywać wszystkie czynności sądu w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych od chwili wpływu wniosku aż do zakończenia postępowania.

W postępowaniu wieczystoksięgowym referendarz może zatem rozpoznawać wnioski o wpis w księdze wieczystej, prowadzić postępowanie dowodowe w tym przedmiocie, wydawać zarządzenia oraz postanowienia, dokonywać wpisów oraz wykreśleń w księgach wieczystych, oddalać wnioski o wpis, a także zawiadamiać o wpisie, prowadzić postępowanie o założenie księgi wieczystej. Tak więc referendarz sądowy może również wydać postanowienie o odrzuceniu wniosku o wpis w księdze wieczystej.

Sąd I instancji stwierdził, iż zawarte w niniejszym wniosku żądanie J. N. jest przedmiotowo i podmiotowo tożsame z żądaniem zgłoszonym we wniosku z dnia 25 lipca 2013 r., zarejestrowanym pod numerem (...)

Wniosek ten został oddalony postanowieniem referendarza sądowego z dnia 29 lipca 2013 r. Wniosek więc został rozpoznany merytorycznie. Dnia 8 sierpnia 2013 r. (w chwili złożenia niniejszego wniosku) orzeczenie referendarza nie było prawomocne. Następnie w wyniku wniesionej skargi na orzeczenie referendarza sądowego co zgodnie z treścią art. 398²² k.p.c. spowodowało, że orzeczenie referendarza sądowego utraciło moc, sprawa objęta skargą podlegała ponownemu rozpoznaniu co do jej istoty. Wniosek został rozpoznany w dniu 12 września 2013 r. poprzez dokonanie wpisu. Przy czym wpis ten został zaskarżony apelacją złożoną przez (...) sp. z o.o. w S..

Skoro zatem postępowanie o wpis do księgi wieczystej nr (...) na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16.07.2013 r., sygn. VIII 278/13, ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu w przedmiocie stwierdzenia nieistnienia bądź nieważności uchwały nr 1 zgromadzenia wspólników (...) Business Park sp. z o.o. z siedzibą S. z dnia 10 kwietnia 2012 r. dotyczącej wyrażenia zgody na zbycie tej nieruchomości oraz ustanowionego zakazu zbycia i zakazu obciążania prawa wieczystego użytkowania nieruchomości wraz z budynkami opisanymi w niniejszej księdze wieczystej jest w toku, zdaniem sądu należało na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzec jak w sentencji postanowienia, a nie jak uważa skarżący – umorzyć postępowanie.

Zwrot opłaty orzeczono na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 1b ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Wnioskodawca J. N. zaskarżył powyższe postanowienie w części, to jest w pkt 1. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie.

W związku z powyższym żalący wniósł o uchylenie przedmiotowego postanowienia w części dotyczącej pkt 1.

Skarżący podniósł, iż zgodnie ze stanowiskiem doktryny, sąd odrzuci pozew tylko wtedy, gdy brak przesłanki procesowej jest pierwotny, tj. istniał już w chwili wytoczenia powództwa. Jeżeli natomiast brak zaistniał dopiero po dacie wytoczenia powództwa, a więc brak jest następczy, sąd zobligowany jest do zawieszenia postępowania albo jego umorzenia. W niniejszej sprawie, w ocenie wnioskodawcy odrzucenie wniosku jest przedwcześnie, albowiem w chwili wniesienia wniosku w dacie 8 sierpnia 2013 r. postępowanie w sprawie o sygn. akt (...) nie zostało jeszcze zakończone. W związku z tym, sąd powinien był zawiesić postępowanie w niniejszej sprawie do czasu rozstrzygnięcia postępowania w sprawie o sygn. akt (...)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

W ocenie Sądu Okręgowego za trafne należało uznać stanowisko Sądu Rejonowego, iż w sprawie zachodzą przesłanki skutkujące koniecznością odrzucenia wniosku.

Zaistnienie stanu sprawy w toku oznacza, że istnieje przeszkoda w prowadzeniu postępowania cywilnego w odniesieniu do określonego roszczenia procesowego o to samo roszczenie między tymi samymi stronami i niezależnie od tego, w jakich występują one rolach procesowych.

Skutki zawiśnięcia sporu określa art. 192 pkt 1-2 k.p.c. Zgodnie z nim nie ma możliwości ponownego wszczęcia postępowania o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami (art. 192 pkt 1 k.p.c.) a w przypadku stwierdzenia, że omawiany stan sprawy w toku zaistniał, sąd ma obowiązek odrzucić wniesiony później pozew (art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Ewentualnie prowadzenie postępowania pomimo zaistnienia powyższych okoliczności byłoby obarczone nieważnością z mocy art. 379 pkt 3 k.p.c.

Powyższe uwagi, na mocy art. 13 § 2 k.p.c., pozostają aktualne także w postępowaniu wieczystoksięgowym w przedmiocie postępowania o wpis w księdze wieczystej.

Wnioskiem z dnia 25 lipca 2013 r. (...)J. N.domagał się wpisu w dziale (...)nr (...)ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu i zakazie zbycia i obciążania prawa użytkowania wieczystego, na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 lipca 2013 r., sygn. akt VIII GC 278/13 o udzieleniu powodowi J. N.zabezpieczenia. Następnie w dniu 8 sierpnia 2013 r. J. N.wniósł o wpis w dziale III przedmiotowej księgi wieczystej ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu i zakazie zbycia i obciążania prawa użytkowania wieczystego, na podstawie wskazanego wyżej postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 lipca 2013 r., sygn. akt VIII GC 278/13 (...)

Nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, iż zgłoszone żądania są tożsame tak co do ich treści, jak i uczestników postępowania, a także podstawy prawnej i faktycznej.

Co istotne, na dzień złożenia wniosku (...)w toku była wcześniejsza sprawa wywołana wnioskiem z dnia 25 lipca 2013 r., która nie została prawomocnie zakończona, albowiem na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 29 lipca 2013 r. oddalające przedmiotowy wniosek z dnia 25 lipca 2013 r. wpłynęła w dniu 9 sierpnia 2013 r. skarga, co spowodowało utratę mocy postanowienia referendarza. Na chwilę złożenia kolejnego wniosku w dniu 8 sierpnia 2013 r., skarga ta nie została rozpoznana przez Sąd I instancji, co pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż sprawa pierwotna ((...)) była w toku w chwili wniesienia przez wnioskodawcę tożsamego wniosku zarejestrowanego pod sygn.(...)

W niniejszej sprawie nie mamy zatem do czynienia z następczym brakiem przesłanki procesowej, ale z sytuacją zawiśnięcia sporu, o jakiej mowa w art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Przepis art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. nie może mieć w realiach rozpoznawanej sprawy zastosowania, albowiem nie mamy tu do czynienia z prejudykalnością orzeczenia zapadłego w sprawie. Sprawy zainicjowane w dniu 25 lipca 2013 r. i w dniu 8 sierpnia 2013 r. są tożsame pod względem przedmiotowym i podmiotowym, dlatego też nieuzasadnione jest przyjęcie, że rozstrzygnięcie zapadłe w sprawie (...)(...)może mieć wpływ na rozstrzygnięcie zapadłe w sprawie (...), skoro obie sprawy dotyczą dokładnie tej samej materii i tych samych uczestników.

W świetle powyższych okoliczności, wobec prawidłowości zaskarżonego postanowienia, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)